

Ali je pa dovolj samo tržavni prispevek 90 kron za preživetje?

Na to odgovorjam, da ne zadostuje v sedanjih razmerah tako mala svota, ampak se bode treba tudi medsebojno podpirati, kakor je določeno v načrtu starostnega zavarovanja.

Ta načrt zalteva od delavca, hlapca, dekle, ki nimajo visoke plače, kakor tudi od malega posestnika samo 6 kron starostnega prispevka na leto. Od delavca z veliko plačo in večjega kmeta pa 12 kron na leto.

Ali je za kmeta to veliko breme?

Pojdi na občino in povprašaj, koliko potroši za preskrbovanje revežev in koliko procentov se je v to pokritje naložilo na tvoj zemljiški davek, potem vzemi v roke davčno knjžico in takoj boš lahko izračunal, koliko plačaš v obliki davka za občinske reveže. Vedi pa, da kadar se vpelje starostno zavarovanje, bodo izginili občinski reveži, pa tudi procenti, koliko jih je bilo v to potrebnih.

Jaz sem storil tako, in račun mi je pokazal, da, ako plačam 6 K starostnega prispevka, sem razbremenjen, ako se mi naloži 12 K, je pa breme malenkostno, katerega rad nosim, samo, da mirno gledam v stara leta, ali v slučaj onemoglosti.

Govoril sem z malim posestnikom, kateri mi je rekel: „Za nobeno reč ne izdam tako rad denarja, kakor za starostno zavarovanje, kadar se vpelje.“

V sedanjem času se je pokazalo, da tisti kmet, ki ima svoje otroke za delo, najlažje shaja. Ali niso taki zvesti domači delavci poleg borne hrane in obleke vredni, da se jih tudi za starost in onemoglost preskrbi?

Gotovo si bode vsak pošten oče tudi štel v dolžnost in rad plačal starostni prispevek.

Ljudsko zavarovanje bode tudi na delavce na kmetih jako blagodejno vplivalo.

Vprašal sem mnogo mladih ljudi, kateri so se odpravljali v tujino, zakaj da gredo. Odgovor je bil: Doma se ne da nič prihraniti, tam v tujini je pa plačilo, da se da tudi kaj lahko na stran za starost.

Ali ne bodo taki ljudje, potem ko bodo za starost preskrbljeni pčtom starostnega zavarovanja, rajši tukaj ostali, kakor pa šli v smradljive tovarne in nevarne premogokope?

Pa tudi hlapci in dekla bodeta lahko cenejša, ker jima ne boče treba skrbeti za starost.

Lahko bi se napisalo še mnogo okolnosti, ki govore za starostno zavarovanje, pa naj bo za sedaj dovolj. Starostno zavarovanje se mi zdi tolikega pomena, da če se uveljavlja za vse sloje, kakor je bilo v načrtu, se kmečki stan okrepi, ako se pa uvede samo za delavce v mestu in tovarnah, se pa kmečki stan nanovo obremeni in razbije.

Dvor pri Smarju, dne 8. febr. 1909.

Josip Stoklas, kmet.

Politični ogled.

— Državni zbor je zaključen. Zgodilo se je to vsled prepira med Čehi in Nemci. Cel dnevni red je bil zastavljen z 41 nujnimi predlogi, katerih državni zbor do jeseni ne bi mogel rešiti. Kajti z nujnimi predlogi se ne ustvarjajo postave, ampak v njih se le pozivlje vlada, da stori to ali ono. Do jeseni bi torej ubijali državni poslanci dragi čas na Dunaju ter naredili davkoplačevalcem veliko škodo in nobene koristi. Zdaj, ko je državni zbor zaključen, so vsi nujni predlogi padli pod mizo in vsled tega je pot do dela tudi prosta. Liberalci, ki nikdar ne mislijo na davkoplačevalce, so seveda proti zaključenju. Ne pomislijo, da vkljub zaključenju državni zbor zopet lahko počne delati, ne pomislijo tudi, da nam je le nemško-češki prepir škodoval, da sme dobili sedaj Slovincem tako neprijazno ministrstvo. Slovenci moramo pred vsem za se skrbeti, gledati, kaj nam škodi ali koristi, potem se le za druge hoditi po kostanje v ogenj. Kakor se sliši, bo državni zbor zopet sklican v prvi polovici marca. Tedaj bosta dobila tudi liberalna poslancja Roblek in Jezovnik priložnost za delo, za koje se dosedaj, dokler ni bila zbornica zaključena, nista zelo navduševala.

— Novo ministrstvo se imenuje predpustno ministrstvo, ker je tako smešno sestavljeno, da ne more preživeti mnogo več nego en predpust. Vsi Slovani so ogorčeni, ker sta v ministrstvu grof Slurgkh in graški advokat Hohenburger, oba velika neprijatelja Slovincem in sploh Slovanov. Hohenburger je bil izmed prvih kričarjev začasa obstrukcije proti Čehom. Osnovala se je torej v državnem zboru opozicija iz Čehov, Slovincem, Hrvatov in Starorusinov, ki se na kratko imenuje slovanska opozicija. Ker bodo v opoziciji stali tudi socialdemokrati in Rusini, bo Bienenrth res imel slabe dni in gotovo ne bo doživel drugega predpusta.

— Slovanska opozicija proti predpustnemu ministrstvu obeta imeti uspeh, ker Čehi kažejo vkljub temu, da se tudi Začek greje v novem ministrstvu, resno voljo tej vladi resno oponirati. Izvrševalni odbor češke katoliško-narodne stranke je odobril stališče svojih poslancev in pozdravlja skupno slovansko opozicijo proti vladi. Rusinski klub je izjavil, da ni izključeno, da ne bi skupne slovanske opozicije proti novi vladi podpiral.

— Proti liberalnim učiteljem je na shodu v Smartnem pri Litiji zelo ostro nastopil deželni odbornik krajevski, dr. Lampe. Govoril je o starostnem zavarovanju ter rekel: „Tisti liberalni hujškači pa, ki te ogromne in silno težavne zakonske predloge se videli niso in ki nimajo pojma o njeni vsebini, so si izmislili celo kopo laži in so hujškali ljudstvo. Temu mora biti konec. Koder poizvedujemo po začetnikih teh laži, pridemo navadno nazadnje na liberalnega učitelja. Ti liberalni učitelji hočejo imeti zvišane plače, in ker so jim jih liberalci na ljudske stroške obljubili, hočejo zopet liberalni stranki na vrh pomagati. Zato so pograbili to priložnost in so se lagali kmetom, da jih noče Slovenska Ljudska Stranka s starostnim zavarovanjem uničiti in z njihovih gruntov pregnati. Vi pa povejte vsakemu liberalnemu učitelju sledeče: Če bi se učiteljem plače zboljšale tako, kakor zahtevajo liberalni učitelji, ki proti starostnemu zavarovanju hujškajo, bi znašalo to primeroma toliko, kolikor bi plačevalo naše ljudstvo za se, da bi bili vsi kmetje in hlapci zavarovani za starost, onemoglost in bolezen. Če mislijo liberalni učitelji s hujskanjem in z lažmi doseči zvišanje plač, so se zelo zmotili!“

— Sporazum Avstrije s Turčijo. Avstrijski carigradski poslanik je poslal načrt pogodbe med Avstrijo in Turčijo, kakor ga je turški ministrski svet izpremenil, na Dunaj. Izprememba se tiče ene trgovinsko-politične točke.

— Italija. Zadnjič smo poročali, da je italijanska vlada zbornico razpustila. Storila je to vsled tega, ker se je bilo bati, da se večina izjavi proti trozvezi. Taka izjava bi bila na mednarodni položaj silno neugodno uplivala. Zunanji minister Tittoni bo moral najbrž odstopiti. Italijansko ljudstvo nikakor ne mara zveze z Avstrijo in zato bo moral tudi Tittoni, ki je največji zagovornik Avstrije, od ti. Avstrijska vojaška uprava že marljivo oborožuje proti Italiji. 1. marca bo novi 3. deželnostrelski polk na Tirolskem gotov. Poveljnik bo podpolkovnik Georgi, brat domobranskega ministra. Meseca aprila se izvrši izprememba garnizij, vsled katere bodo avstrijske čete na Tirolskem zopet pomnožene.

— Trgovinska pogodba z Rumunijo. Iz Bukarešta poročajo, da bo trgovinska pogodba med Avstro-Ogrsko in Rumunijo prihodnje dni sklenjena, če ne bo v zadnjem trenutku še kakih ovir.

— Srbija. V Srbiji vladajo take razmere, da se Bogu smili. Nihče ne more vedeti naprej, kaj se vse iz tega nastane. Najbolj označuje položaj v Srbiji to, da je Pašičeva stranka poneverila vse kredite za vojsko. Sedanjji vojni minister Živkovič se je resno lotil oborožitve armade, da bi bila Srbija v slučaju odločitve na vse pripravljena. Začel je zato v vojni upravi hudo pometati. Kmalu se je uveril, da je Pašičeva stranka — staroradikalci — tiste milijone, ki jih je skupščina lani v prvem navdušenju dovolila za armado, poneverila. Pašičeva stranka je bila vsled tega primorana, Živkoviča vreči, ker bi bil general, ako bi ga bili pustili še dolgo gospodariti, odkril nečuvnen skandal. Zato so staroradikalci v finančnem odseku odklonili zahtevo Živkovičevu, naj se mu dovolijo dodatni kredit 33 milijonov, da dogotovijo oborožitev armade. Živkovič je vsled tega podal ostavko. — Spomenice na velevlasti, ki smo jo zadnjič omenili, še Srbija ni odposlala, ker dela Rusija z vsemi silami proti temu koraku. Ruski zunanji minister Izvojski je te dni srbski vladi sporočil, da Rusija Srbije ne bo podpirala, ako bi izzivala Avstrijo. Ruska diplomacija velesrbske ideje sploh ne odobrava, ker jo smatra za nevarno za ravnotežje na Balkanu. Rusija bo Srbijo na konferenci ali pa pri tozadevnih diplomatskih pogajanjih podpirala, vojski pa je odločno nasprotna. Ako Srbija Avstrijo izziva, velesile ne bodo v stanu preprečiti, da Avstrija Srbijo zavrne z orožjem. Sicer pa se Avstrija za srbska izzivanja sploh ne bo brigala, dokler bodo v Belgradu samo govorili. Kakor hitro pa bo Srbija dejansko izvedla mobilizacijo, pa bo Avstrija nemudoma posegla vmes.

Mala politična naznanila.

Dne 12. februarja: Ruska duma je sprejela predlog za odpravo smrtne kazni. Predlog je oddan pravosodnemu ministrstvu. — Ogrski trgovinski minister Košut je odzvel poštni debit peterim hrvaškim in srbskim ameriškim listom. — Bolgarsko sobranje je pritrdilo predlogu, da mora vsak moški, ki je dovršil 30. leto in se ni oženil, plačati 10 frankov na leto v državno blagajno. — V Perziji vlada cela anarhija. Ruski list „Novo Vreme“ pozivlja rusko vlado, naj pripravi svoje čete, da napravijo v severni Perziji red.

Dne 13. februarja: V današnji seji ogrskega državnega zbora predloži vlada rekrutno predlogo. Skrajna levica naznanja formalno obstrukcijo. — Neka turška bojna ladja je na morju uničila neko angleško ladjo, ki je utihotapljala orožje za uporne Beduine v Arabijo. Več oseb je v boju izgubilo življenje. — Varšavsko vojno sodišče je obsodilo pet roparjev, ki so bili napadli velesposestnika Bitkovskega ter ubili njega in dve drugi osebi, v smrt na visli. — „Svobodno slo“ na Dunaju so večeraj uradno zaprli. Društvo je vložilo rekurz.

Dne 14. februarja: Cesar je večeraj zaprisegel nove ministre. — Angleški kralj Edvard je bajé zelo vesel sprejema, ki so mu ga v Berlinu nu-

dili vsi sloji prebivalstva. Istotako je zadovoljen s uspehi svojega obiska. — Parlamenta vlada v slučaju resnih zapletkov s Srbijo sploh ne bo sklicala, kakor je povzeti iz neke izjave barona Bienenrtha, ki je skoro prepričan, da se spomladi dogode resne stvari. — V Makedoniji vzbuhne najbrž v kratkem splošna vstaja.

Dne 15. februarja: Danes se poroča, da je stališče poljskega ministra-rojaka Abrahamoviča postalo popolnoma nemogoče. Njegov naslednik bo predsednik poljskega kluba dr. Glombinski. — V Prazi je bilo večeraj popolnoma mirno. Nemški burši so se nemoteno sprehajali v svojih znakih po Prikopih in Vaclovem trgu. — Turški sultan je zbornici sporočil, da je imenoval za velikega vezirja in ministra notranjih zadev Hussein Hilmi-pašo, bivšega generalnega nadzornika Makedonije.

Razne novice.

* Iz pošte. Poštni asistent Alojz Unger v Celju je premeščen v Wolisberg na Koroškem. — Dne 16. t. m. se je uvela med poštoma uradoma Sromlje in Brežice poštna vožnja, ki bo vozila vsak dan. Iz Sromelj odide ob 6. uri zjutraj in pride v Brežice ob 7. uri 30 minut dopoldne; iz Brežice odide ob 8. uri dopoldne in se pripelje v Sromlje ob 10. uri dopoldne.

* Razpisano je v okrožju poštnega ravnateljstva za Stajersko in Koroško 22 mest poštних slug s prvo plačo 900 kron. Prošnje do 15. marca t. l. na poštno ravnateljstvo v Gradcu.

* Razpisana učiteljska mesta. Razpisano je mesto stalne učiteljice na petrazrednici v Velenju (II. pl. r.), dalje na trirazrednici v Škalah pri Velenju mesto začasnega oziroma stalnega učitelja (II. pl. r.). Prošnje do 10. marca.

* Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Vozlič Leop., kaplan, 10 K; dr. Turner 20 K; neimenovana 50 K; vesela družba pri Rakoveu (nabral Sršen) 4 K; družba sv. Mohorja kot jubilejno darilo 500 K; Fleck Jož., prošt, 10 K; Purgaj Tomaž, posestnik v Lormanji, 5 K; čistí dohodek dijaške predstave v Mariboru 42 K 28 v; dr. Schmiermaul v Rajhenburgu 10 kron; Čiček in Vrežen iz Bohove, vsak po eno vrečo repe. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri Bog plati!

* Za dijaško kuhinjo je nabral vrli kmet Franc Znidarič iz Grab na gostiji Janeza Novak iz Lukane z Miciko Kosi iz Grab 14 kron.

* Ali že veste, da je vaša dolžnost, kolekovati vsako karto, vsako pismo s kolkom: „Obmejnim bratom — v pomoč“? Ako še tega doslej niste storili, stori to v tem večji meri odslej. Gotovo pa veste, da morate rabiti le vžigalice: „V korist obmejnim Slovincem“. Ako vas opravek pripelje v gostilno, zahtevajte gostilniške računske liste, ki jih je izdala S. K. S. Z. v Mariboru. Ako pišete kakšno pismo, rabite le papir, na katerem se bere: Biti slovenske krvi, bodi Slovincu ponos; dobiva se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Svoji k svojim!!!

* Delavski shod v Radečah pri Zidanem mostu priredi krajevna skupina Prometne Zveze v nedeljo, dne 21. t. m. pop. ob 2. uri v Narodnem Domu. Govorita poslanec dr. Benkovič in dr. Krek ali Jož. Gostinčar. Shod je javen. Ako žele sociji enkrat se hujje naleteti, kot zadnjič g. Čobal, potem naj pridejo shod mojit; mi smo pripravljeni.

* Bodimo složni v obrambnem delu! Tako kličejo liberalci v svojih listih od zadnje sobote ter pišejo: „Kdor torej krši siogo v našem obrambnem delu, je naroden izdajalec ter mu nobeden izgovor ne pomaga!“ Preteklo nedeljo je bila narodna veselica v St. Ilju ob meji, a liberalci so jo do zadnjega bojkotirali. Kdo je naroden izdajalec?

* Novi brambovski zakon določa dveletno službeno dobo. Zdaj se rabi 100.000 rekrutov, odslej se jih bo vsled skrajšanja službene dobe 150.000. Prosto voljska pravica se omeji in odpravi odločanje po žrebu.

* Novo davčno breme. Naše ljudstvo lahko misli o splošnem zavarovanju, kakor mu to veleta prepričanje o njegovi škodljivosti ali koristi. Ampak na vlikansko hinavščino naše liberalne stranke je treba ob tej priliki paziti. Njih listi nastopajo proti zavarovanju, ker bi to bilo za ljudstvo novo davčno breme. Toda v tem slučaju se dogodi, da bi to davčno breme dobilo ljudstvo kolikor toliko nazaj. Istočasno pa ti prijatelji ljudstva, ki se tako boje za novo davčno breme, kričavo zahtevajo zvišanje učiteljskih in uradniških plač. Če se gre za liberalne učitelje in uradnike, tukaj liberalci ne poznajo novih davčnih bremen.

* Stajerčevi veleizdajalci. Daleč smo prišli. Naši državni poslanci so veleizdajalci! Tako trdi „Stajerec“ in vsled tega je tudi res. Zakaj so veleizdajalci? Ker niso peli cesarske pesmi, ko se je državni zbor zaključil, ampak panslavistične pesmi. Huj! Resnica pa je, da naši poslanci sploh niso nič peli, ker niso v ta namen izvoljeni, da bi hodili na Dunaj pesmi popevat. Pač pa so si Stajerčevi zaščitniki, nemški in vsenemški poslanci dovolili potrato, da so peli ob sklepu profi-avstrijske pesmi: Vaht am Rajn in Deutschland iber alles! Veleizdajalce naj torej „Stajerec“ išče v svojih vrstah.